

Magyar Nyomdászok Évkönyve. *Kiadja a Könyvnyomdászok Szakköre. Szerkeszti Tichy Ákos. Tizenharmadik évfolyam. 1898.* Budapest. 16-rét 176 l.

Hazai nyomdászaink e népszerű kiadványának legutóbbi évfolyamát is az eddigieknél megszokott jó ízlés, gondosság és gyakorlati érzék jellemzi. A közlemények egytől egyig érdekes és sok tekintetben gyakorlati fontosságú kérdésekkel foglalkoznak. Az első dolgozat, mely a sajtószabadság félszázados jubileumát üdvözlő bevezető történeti elmetuttatás után olvasható, a korrekturát a nyomdászipar-ráfkfenéjének nevezi s a szerző, *Tanay József*, fejtegetései folyamán arra az eredményre jut, hogy a szerzői korrekturák, melyek stiláris vagy egyéb módosítások miatt állanak elő, a szedőnek fizetendő óradíjak árában külön lesznek fölszámítandók. Méltányossági és egyéb szempontok az illetékes körök figyelmére nagyon érdemessé teszik a kérdés tanulmányozását. Becses dolgozatok a *Schwarz Adolfé* a könyvszedésről, mely a Grafikai Szemle szakcikk-pályázatán dicséretet nyert, és a *Fuchs Zsigmondé* a villamos hajtó erőről. A nyomdászok magasabb kiképzésével foglalkoznak *Lány József*, *Grócz Ernő* és *Radnai Mihály* közleményei. A szorosán vett gyakorlati érdekű részben pedig közli a szerkesztő a nyomdai köteles példányokról szóló 1897. évi XLI. törvénycikk szövegét. Azonban az a néhány sor, a mit a szöveg után olvashatunk, kissé békétlen hangjával nem a legalkalmasabb annak az elégedetlenségnek elenyésztetésére, a mivel a kétség nélkül nagy fontosságú törvényt némely helyeken fogadták. Ilyen esetekben a kölcsönös figyelemtől és az apró érdekeknek bölcs alárendelésétől függ minden. Alig hoztak még olyan törvényt, a melylyel mindenki meglegedett volna azok közül, a kikre vonatkozik. Végül örömmel említjük föl, hogy két a nyomdászat körébe vágó irodalom és művelődéstörténeti tárgyú dolgozat is olvasható a kis kötetben. Az egyik, a *Firtinger Károlyé* »Az első magyar ősnymtatvány« czimen, Szent-Pál leveleinek Komjáthi Benedek által készített s 1533-ban Krakkóban megjelent fordításával foglalkozik s hasonlóban bemutatja a könyv czimlapját és első lapját. Megemlíti a múzeumi töredéket és Heyden Sebald iskolás könyvét is. Mind ebben különösen *Fraknoi* kutatásaira és *Eötvös Lajos* egy régebbi dolgozatára támaszkodik. Kár, hogy nem vetett ügyet *Rupp Kornélnak*, *Décsi Lajosnak* és *Melichnek* újabban megjelent s ezekkel a kérdésekkel foglalkozó dolgozataira. A másik történeti tárgyú cikket *Lubik Zoltán* írta s egy kissé pathetikus hangon szól benne a nyomdászat kifejlődését megakadályozó körülményekről. Képet nyújt a demokratizáló nyomdászat elterjedését nem jó szemmel néző renaissance szellemről, a mint ez olyan mondásokban, mint Federigo orbinoi herczegé is, megnyilatkozik, a ki »szégyelné magát, ha

nyomtatott könyvei volnának könyvtárában.« A művészi díszí kódexek és az első nyomdatermékeknek ez a találkozási pontja s bizonyos tekintetben versenyzése igen nevezetes kulturtörténeti epizód s ismertetése különösen az évkönyv közönsége előtt nagy érdeklődésre számíthat. Az eddigi nagyon helyes szokáshoz híven az elmúlt év nyomdászati szakbibliográfiája is össze van állítva a kötetben. Nem találjuk azonban benne a Magyar Könyvszemlét, mely pedig több közleménye révén helyet foglalhatna ott.

E—r.

A Budai könyvtár-egyesület negyedik évkönyve az 1897. egyesületi évről. A választmány megbízásából összeállította Jurányi Győző h. titkár. Budapest, 1898. 8-rét. 68 l.

Már többször volt alkalmunk fölhívni a figyelmet arra a czéltudatos tevékenységre, a melyet a főváros budai oldalának társadalma egy pár lelkes férfiú irányítása mellett a könyvtárügy érdekében kifejti. S a legutolsó év beszámolóját végig olvasva, valóban csak örülni tudunk, hogy nem mulasztottuk el elismerésünk kifejezését eddig sem. Az a nemes buzgalom és az a rendszeres munka, a miről ez az évkönyv is tanuskodik, igazán följegyzésre méltó. S az elért eredmények dicséretére válnak úgy a vezető férfiúknak, mint annak a közönségnek, a mely siet a maga közreműködésével a nemes ügy előmozdítására. Mert most már világosan látszik, hogy egy nagyszabású nyilvános könyvtár megteremtésével komolyan foglalkoznak a budai oldalon, mely megfelelő épületben elhelyezve s kényelmes olvasóteremmel ellátva az egész városrész szellemi háztartásának igen nevezetes tényezőjévé válnék. Az egyesület egész életében mutatkozó lendület és lelkesedés a legszebb reményeket keltheti föl ennek az igazán nagyjelentőségű eszmének megvalósulására nézve. Az egyesületi buzgóság múlt évi főbb eredményei közül emeljük ki a könyvtár tizenhat ivnyi katalógusát, mely *Jurányi Győző* könyvtárör szorgalmának és hivatottságának újabb bizonyossága. Nevezetes elhatározása az egyesületnek az is, mely a budai oldalon a központi szakkönyvtáron kívül fölláttandó nép-, munkás- és hirlapkönyvtárakra vonatkozik. S a jelentés örömmel említi föl, hogy az egyesület az I. ker. polgári kör 10,000 kötetes könyvtárának birtokába jutva, ebből az első népkönyvtárt a Krisztinavárosban föl is fogják most már állítani. A könyvtár 1897-iki gyarapodásának adatai a következők: A szakkönyvtár gyarapodott 1107 művel 1575 darabban és 326 apró nyomtatvánnyal; a népkönyvtár 105 művel 178 darabban. Ezekon kívül a gyarapodáshoz tartozik 346 be nem sorozott többes példány. A könyvtár mai állománya 10,518 darab. Mindazok, a kik a könyvtári ügynek társadalmi úton való előmozdítása, ennek módjai, eszközei iránt érdeklődnek, igen sok tanulságot és megzívlelendőt találhatnak ebben a kis év-